

Multimediāla ekspozīcija uz Stāmerienas pils Ziemeļu fasādes “Stāmerienas pils stāsts. Volfu dzimtas dzīves romantika”

Volfu (von Wolff) dzimtas saknes meklējamas Sagānā, Lejassilēzijā, no kurienes 17. gadsimta otrajā pusē uz Narvu izceļoja viens no tās pārstāvjiem - fon Volfu dzimtas Vidzemes zara ciltstēvs. 1726. gadā fon Volfi uzņemti Vidzemes bruņniecībā, bet 1747. gadā piešķirts brīvkungu tituls un apstiprināts dzimtas ģerbonis.

Stāmerienas muižas, kura izveidota 1809.gadā, īpašnieki pieder dzimtas jaunākā atzara – Jaunlaicenes līnijai, kuras dibinātājs ir Johans Gotlībs II fon Volfs. Stāmerienas muižas likteni caurvij romantika, mīlestība, degsme un cerības.

Pirmā īpašnieka **Johana Gotlība II fon Volfa** (1756 – 1817) un beļģietes **Marija Klementīne Falluā de Falluvilla** (1759–1821) ģimenē dzimuši 10 bērni (3 meitas un 7 dēli), kuri turpina nest fon Volfu dzimtas vārdu pasaulē.

Stāmerienas muižu pēc tēva nāves manto jaunākais dēls **Heinrihs Johans Friedrihs fon Volfs** (1794-1832), kurš kopā ar sievu **Konstance fon Medegena** (1797-1844), izaudzina četrus no sešiem bērniem:

Luīzi Izabellu Frīderiki (1820-1849), kura aprec Veselavas muižas Teofilu fon Kampenhauzenu – laulībā 10 bērni, bet Izabella mirst 29 gadu vecumā;

Aleksandru Heinrihu Paulu Frīdrihu (1824-1901), kurš vēlāk kļūst par Dikļu muižas saimnieku;

Helēnu Konstanci Sofiju Esperu (1824-1889), kura apprecas ar Vecgulbenes muižas Rūdolfu fon Volfu un kļūst par māti Izabellai, kas iedvesmo vīru - pasaulslaveno dirižabļu izgudrotāju grāfu Ferdinandu fon Cepelīnu, un Heinriham, kas iekopj skaistos Vecgulbenes muižas parkus par godu tēvam un pāragri mirušajai sievai;

Johanu Gotlību Eduardu (1817-1883), kurš turpina attīstīt un veidot Stāmerienas muižu pēc vecāku nāves. Eduards uz Stāmerienu atved sievu – krievu kņazi **Sofiju Potjomkinu** (1818-1887), kurai mīlestības dēļ Stāmerienā uzceļ pareizticīgo baznīcu.

Eduards un Sofija izaudzina četrus no astoņiem laulībā dzimušajiem bērniem:

Aleksandru (1839-1862), kurš izvēlas militāro karjeru;

Sofiju (1840-1919), kura kļūst par sievu dirižabļu izgudrotāja Ferdinanda brālim grāfam Eberhardam fon Cepelīnam un dzīvi aizvada Vācijā un Šveicē;

Borisu (1850-1917), Krievijas cara Nikolaja I meitas Olgas kabineta sekretāru, Viļņas apgabala izglītības kuratoru, Aleksandra liceja Sanktpēterburgā direktoru un Stāmerienas muižas īpašnieku pēc tēva nāves;

Paulu (1853-1918), izcilu dejotāju, kurš Krievijas cara galmā atklāj balles, dejojot ar pašu Krievijas carieni.

Boris fon Volfs Drēzdenē iepazīstas ar slavenu itāļu kamerdziedātāju, vijolnieci, komponisti **Mariju Terēzi Alisi Lauru Barbi (1858-1949)** - komponista Johanesa Brāmsa mūzu. Boris un Alise gredzenus mij 1894.gada janvārī Mentonā, Francijā, un 1894.gada novembrī Nicā viņiem piedzimst meita **Aleksandrīne Marija Alise** (1894-1982), bet 1896.gada jūlijā meita **Olga** (1896-1984). Boriss ar ģimeni pārmaiņus dzīvo gan Stāmerienā, gan Rīgā un Sanktpēterburgā un daudz ceļo. Stāmerienā meitas aizvada laimīgu bērnību, gan peldoties Stāmerienas ezeros, gan braucot ar kamanām pa sniegotiem ceļiem. Borisa saimniekošanas laikā Stāmerienas pils 1905.gada revolūcijā tiek nodedzināta, bet jau 1908.gadā atjaunota šī brīža veidolā.

Pēc tēva nāves, saimniekošanu pilī pārņem meita Aleksandrīne Marija Alise (Aleksandra), kura 1918.gada septembrī Stāmerienā apprecas ar **Andre Baltazaru Valteru Pilaru fon Pilhau** (1891-1960), bet laulība tiek šķirta 1932.gadā.

Stāmerienas pili vairākkārt apciemo itāļu rakstnieks, Lampedūzas princis, Palmas hercogs, Montekjāro barons, Torretas barons Dons **Džuzepe Marija Fabricio Salvatore Stefāno Vitorio Tomazi** (1896-1957), kas par Aleksandras vīru kļūst 1932.gadā slepenās laulībās Rīgā. Džuzepe pasaules slavu iegūst ar romānu “Gepards”, kas publicēts gadu pēc viņa nāves, bet Aleksandra ir praktizējoša psihoanalītiķe.

Stāmerienas pils glabā daudz prieka, skumju un cerību mirkļus, ko šeit izdzīvojuši tās iemītnieki. Laika gaitā mainījušās valsts iekārtas, politiskie uzskati, sabiedrības nostāja un attieksme, bet Stāmerienas pils šeit cēli stāv, priecējot acis ar savu neparasto skaistumu un mudinot izzināt pagātnes mīlestības noslēpumus.